

Nro. 44.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juniusnak 5-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Német Ország.

Hazafi *Treilhard*, a' ki eddig a' *Rastadti* alkudozásokat a' *Frantziák'* részéről *Bonnierrel* együtt folytatta, azt a' hirt vévén *Május' 17-dikén Párisból*, hogy ő, *Francois'* helyébe *Directornak* választatott légyen, *19-dikben Páris* felé útnak indúlt.

Meg bizonyosodván az, hogy *Generál Bonaparte* már most nem fog *Rastadtba* jöni: az itt lévő *Ts. Királyi külső dolgokra ügyelő Minister Gróf Kobenzl*, azokat a' drága ajándékokat, a' mellyeket *Generál Bonaparténak* és a' véle együtt a' *Campo-Formioi* alkudozásokban jelen völt több *Frantzia Követségi személyeknek* számokra, ma-

gával Bétsből Rastadtba hozott vala, egy innét Párisba vizsza térő Kurir által el-küldötte oda nékiek.

Generál Bernadotte Aprilis' 18-dikán végképen oda hagyta Rastadttot, és a' Directorium' rendeléséből Strafsburgba által utazott, minekutánna a' véle együtt völt Követségi szolgálat-béli személyeknek is nagy részét magától el-botsátotta volna.

A' Birodalmi Deputátzió a' Május 14-dikén tartott tanátskozásban meg-határozta és az ólta által is adatta a' Frantzia követségnek, azt a' feleletet, mellyet néki, ennek utóbbi ki nyilatkoztatásaira tenni kellett. Ez a' felelet hofszan és környüállásoson vagyon készittetve. Summás foglalatja a' következőkből áll:

„A' Deputátzió előtt kedves völt a' Frantzia követségnek 3-dik Májusi Jelentéséből azt szemlélni, hogy ő is meg-gyözödve légyen már most a' felöll, hogy előbb a' vesztésnek massáját kellene meg-határozni, és az után a' potlást, vagy a' vesztéseknek meg-fordítását is ahoz képpest lehetne mérsekelni. De nem várt dolog völt ő előtte, újj, söt olyan kivánságokra találni a' Frantzia Követség' ki-nyilatkoztatásában, a' mellyek még azokat az áldozatokat is feljül haladnák, a' mellyekre a' Deputátzió már eddig reá állani kénzítettett, és a' mellyekkel a' Német Birodalom bátorsága veszedelmeztetödni fogna. A' Deputátzió már most elő fogja a' maga részéről való ellenkező okokat hozni, és a' Frantzia Országló-széknek mértékletességébe helyheztetvén a' maga bizodalját, a' Frantzia követségnek utóbbi Jelentésére, környüllásos feleletet fog tenni, meg-gyözödve lévén a' felöll, hogy ezen okokat a' Frantzia követség is által látja, és ezek által fel-inditattik arra, hogy a' Deputátziónak ajánlásaihoz közelittsen, 's ily módon a' kivánt egyesülést elő-segélje. Szükséges leszen emliteni és leg előbb is elő hozni azt a' módot, a' mint a' Frantzia Ministerek magokat mind eddig a' Rénus' bal part-

jának által engedéséről szolló jelentéseikben kifejezték. A' Birodalmi Deputátzió a' maga 11-dik Mártziusi Jelentésében, arra a' békesség bászására, a' melly szerént a' Rénus vétetődik-fel határnak, tsak annyiban állott reá, a' mennyiben a' Frantzia Követség a' 18 Artikulusokba bé foglaltatva lévő modificatziókba, és a' két más fel tétélekbe (hogy t. i. a' Frantzia seregek' a' Rénus jobb partjáról egészfzen távozzanak-el, 's hogy a' Frantzia Követség a' Rénus jobb partján tellyeséggel semmi praetensiót ne tegyen), meg fogna egyezni. Az abba való meg egyezésben, hogy a' Rénus vétetődjék-fel határnak, szükségesképpen fel tette a' Birodalmi Deputatzió, hogy a' határ-víz a' két Státusok között közös légyen ugyan, hanem a' valóságos határt ezek között tsak ugyan egy *Idealis* (képzelt) Lineának szükség tenni. Ezen Népek-Törvényének principiumához hiv lévén a' Deputatzió, a' régibb békességes kötések szerént, határnak a' Rénus közepét vette, azt kívánván egyszerűsmind, hogy a' Ryswicki kötésnek 18-dik, és a' Badeni kötésnek 6 dik Artikulussa, vétetődjenek fel fundamentomul. A' Frantzia Ministerek ellenben a' magok jelentéseikben tsak közönséges említést tettek a' Rénusról és annak folyásáról; és a' magok 10-dik Februáriusi jelentésekben is így fejezték ki magokat: „Annak által engedése, a' mi a' Rénuson túl találtatik, a' Bázis.” — Ezen beszédjeket továbbá az után is, midőn t. i. a' Deputatzió ki-nyilatkoztatásaiban nyilvánságosan olyan meg jegyzés vétetődött volna, hogy a' Rénus' vizének folyásán annak tsak az ő közepe értetődhetik, meg nem változtatták a' Frantzia Ministerek; sőt ugyan ez, mint esmeretes dolog a' 15 dik Mártziusi jelentésben is fel-tétezt. Nem hitettetvén el tehát a' Deputatzió magával azt, hogy a' Frantzia Ministerek is nem a' Rénus' közepét tzeleznának határ gyanánt fel-venni, annyival is idegenebb tettfeztélte az ő utóbbi jelentésekben az a' kívánság, a' melly szerént a' Respublika a' Rénusnak minden szigeteit magának akarná meg tartani. Nagyobbára ezek a' szigetek

az ott körül fekvő közönségekhez tartoznak; néhányak magános személyekéi. A' közép Rénu-son sok familiák, mint féudumokat, úgy birják ezeket; leg kevesebbek azok közöttök, a' mellyek fejedelmi Camerális jószágok. Mind együtt vétet-
tetve egy fontos tárgyat tesznek. A' Rénu's jobb partján sok helyeken még tsak vizi-épületekhez kívántató fa sem fogna találtatni, ha ezek a' sziget-
etek a' rajtok találtató erdős helyekkel együtt, Német Országtól el-esnének. Ezen szigeteknek el-
veszése, mind kereskedés, mind birtokosi, mind pedig katonai tekintetben gondoltatva, a' Fran-
tzia Respublikának igen fontos nevedést fogna okozni. Azok a' szigetek azomban tsak ugyan, a' mellyek a' Rénu'snak Frantzia Országhoz tar-
tozandó felé-részében esnek, Frantzia Országéi lehetnek, azokat pedig a' mellyek ezen viznek Innenső felé-részében fekszenek, magának a' Né-
met Birodalom tovább is meg tartja." — (A' többi májfszor következik).

Anglia.

A' Londoniak még nem tudják, mint iratik, hogy a' Sir *Sidney Smith*' Párisból való el-
szabadulása mi módon történhetett: és sokféleképpen beszéllenek a' dologról. Némellyek úgy beszélle-
nek, hogy egy Emigráns is lett volna mint fogoly ugyan azon épületben, és ennek eszközlései által
tétettek volna meg az el-szökéshez való minden készületek; mások azt azt mondják, hogy a' Pó-
litziai Minister a' Templéből más fogházba akar-
ván vitetni Sir *Sidney Smithet*, *Wright* nevű Se-
cretáriussával (a' ki hasonlóképpen véle együtt
vált fogságban), és az említett Emigránsal együtt,
ennek alkalmatosságával valami lárma támasztó-
dott, fel-tett tziel szerént, az után, a' mellyet ök
a' magok hasznokra fordítottak, és egy szekérre
fel-kapván, előbb állottak. Elég az a' dologhoz,
hogy az Emigránstól vezetettve, 8 nap vándorol-
tak Frantzia Országon keresztül a' tenger felé; az
Ország-utakat mindenütt el-kerülték; tsak a' ron-

gyosabb fogadóba vagy pedig olyan emberekhez tértenek bé, a' kikhez ajánló irásokat vittek magokkal. Gyakran gyalog és többire éjjel útozván, nappal az erdőkben bujdokoltak. Így verekedtek keresztül az ezen vidékeken fekvő úgy nevezett Angliai Frantzia táboronn, mig végre a' *Havrei* kikötő helyel szomszédos tengerhez jutván, ott egy halász bárkába szállottanak, mellynek kormányozását Sir *Sidney* magára vállalta. Sokáig reménység nélkül eveztenek annyira, hogy szinte az erejek is fogytánn kezdett' vólt már lenni, mikor szerentséjekre egy Anglus hajót megfigyeltek. Ez egy *Argo* nevű Fregát vólt; a' Kapitánya *Bowen*; ki is a' veszendő félben lévő bárkához közelitvén, kiáltott mingyár, hogy: vagyon e' valaki rajta, a' ki anglusúl tudna? Sir *Sidney* felkiáltott, hogy bizon van ugyan, és a' Kapitánt is nevéen szollította — hát nem esmér Kapitány Uram! én Sir *Sidney Smith* vagyok! — a' mellyet Kapitány *Bowen* hallván a' bárkába leugrott, és a' három szökevényeket a' Fregátra felségitette. A' fregát azonnal el-evezett *Portsmouth* felé, a' hová Május 6 dikán éjjel szerentsésen meg is érkezett. Az a' fogadó, a' hová bé szállott *Sidney*, reggel már nagy sokaságtól körül vólt vétettetve, és el-indulásákor az örvendező nép a' szekiriből a' lovakat ki fogván, maga vonta a' város végéig. Mikor *Klingston* várossánn keresztül ment, harangoztak néki. Nem kisebb vólt minden rendű embereknek öröme *Londonban* is, mikor *Sidney* oda bé érkezett. Mindenek tojáltak feléje, hogy láthassák és köszönthessék. Az Admirálisbéli első Lord, *Spencer*, falunn lévén ekkor, haladék nélkül bé-hivattatott *Londonba* a' *Sidneyval* való konferentzia-tartás végett. Az utánn bé mutattatott a' *Wallisi* és *York* Királyi Hertzegeknél. Hetedikben az egész Admirális előtt forma szerént való elő-adást tett el szökesének Historiájáról, és minden szerentse próbálásairól. Ez nap Lord *Liversnél* lévén ebédenn, ott velős kontzokkal muzsikáltak néki a' mézfáros legények, és az egész utza tele vólt örvendezve

hujjogató emberekkel. — 9 dikben éppen azon ruhába öltözködve botsáttatott a' Királyhoz és Királynéhoz audientziára, a' mellyel a' Templéből *Párisból* el szökött, etc.

Minden emlékezhetik reá, hogy egy idő előtt egy *Bergeret* nevű Frantzia Hajós Kap'tánt az Anglusok is el fogtanak vólt. Ez nem régen el botsáttatott vólt *Londonból Párisba*, parolára, próbálván, ha talám ő érette tserében vissza botsáttaná a' Directorium is *Sidneyt*: hanem az akkori környülállások miatt tzélját el nem érhetvén, esmet vissza ment a' hadi fogságra *Londonba*. Most már a' *Sidney*' történetére nézve, minden váltság nélkül haza botsátotta az Anglus Király ezt a' *Bergeretet, Párisba*.

Fox egy időtől fogva magát a' Parlamentomból egészfien ki-vonván, 's a' helyett a' fő személyt a' *Whig* klubban jadván, a' le folyt Május' 1-ső napján egy igen heves beszédet tartott ugyan ezen klubban, a' mellyben Rettegés-Országlásának nevezte az Angliai Országlás formát, a' mellyért a' Királyi Kegyelem' el vesztésének egy szembe-tűnő bizonyosságát tapasztalta. Egy Titok Tanátsosi Gyűlést tartván t. i. a' Király, a' Secretarius' által a' Titok Tanátsosok laistromának könyvét elő hozatta, és abból a' *Fox*' nevét maga kezével ki-húzta, mellyhez képpest *Fox* nem Titok-Tanátsos többé.

Spanyól Ország.

Április' 30-dikán irták *Madridból*, hogy az eddig ott vólt Frantzia követ *Truguet*, az Emigránsokra nézve még az eddig valónál is egy keményebb rendelkezésnek ki adattatódását dolgozta-ki az Udvarnál. Most már minden Frantziák, még a' számkivettettek, szökevények, és Papok is, minden ki vétel nélkül, a' kik tsak Frantzia Országot oda hagyták, el-távazni tartoznak Spanyol Országból. Menedék helyül a' Canáriai szigetek, és a' Gibráltári tenger-szoross szomszédságában az Afrikai parton lévő *Ceuta* nevű Spanyol város

rendeltetett ki nékiek. — Erössitik, hogy a' mostani interimális Spanyol Fő-Minister *Saavedra*, és az ott vólt Frantzia követ *Truguet* között olyan Leves öfzse-szollalkozások történtenek légyen, mellyre nézve mind ketten a' Frantzia Directoriumhoz irtanak. — Hogy *Truguet* el-hivattatott *Madridból*, ezt már nem most tudjuk; de ezen történetért e' ezt még most sem tudjuk. — — A' *Principe de la-Pace*, még máig is mind szivesenn láttatik és fogadtatik a' Királyi Udvarnál.

A' Spanyol Udvar meg-határozta, hogy 5 pro Cento interesre 3 millió forintokat kérjen költsön *Hollandiában*: a' melly végre a' Gróf *Cabarrus*' fija 14 napok alatt *Hollandia* felé útnak fog indulni.

Frantzia Respublika.

A' Directorium' Diplomaticus küldöttjei között ismét feles változások estek: — A' Berlińi Udvarnál lévő követ *Caillard* el-hivattatott, és mint hallatik, *Stockholmba* küldettetik. Helyébe az esméretes Abbée *Sieyes* megyen, mint rendkívül való követ a' Berlińi Udvarhoz. Az eddig vólt Hágai Frantzia követ *Lacroix*, a' Vének' Tanátsának tagjává választatván, haza megyen *Párisba*, és helyébe az eddig vólt Finantz-Minister *Kamel* fog *Hágába* menni. A' Dánus Udvartól az eddig ott vólt követ, *Crouvelle*, engedelemmel *Párisba* jön, 's többek. — Ebben az egész követi változások' laistromában sohol sints semmi nyoma annak, hogy a' *Lacroix* előtt *Hágában* vólt Frantzia követ *Noel*, követnek *Bétsbe* rendeltetett volna, vagy már, mint némelleyek tudni akarják, útnan is volna. Nem lehetetlen, hogy késik.

A' Frantzia hajós seregetskének, a' melly, mint már hirünkkel esett, a' Havrei kikötő helyből a' napokban a' *Muskein*' vezérlése alatt kivezett vólt, most újjanton egy kevesetske próbatétele történt, a' mellyről ugyan már tsak eddig is sokat irtak a' magános levelek: a' mellyek közzül mi ezeket irjuk ide: — „Az első próbája

a' *Muskein'* hajós seregének a' *St. Marcou* szigete ellen meg-esett, jó ki-menetel nélkül. Egy *Frantzia* Sajka el is süjvedett, hanem az emberek meg-mentődtek. Néhány embereik el is esett. Mi-helyest az idő meg-engedi, azonnal a' második és hevesebb próba is meg fog tétetni." — Ez ed-dig a' *Frantzia* tudósítás. — Az *Anglus* tudó-sító így ír: — *Londonba* olyan hír jött a' *Tele-graphus* által *Portsmouthból*, hogy egy 60 bárkák-ból és 5000 fegyveresekből álló *Frantzia* hajós sereg, Május' 8-dikán heves próbát tett *St. Mar-cou* szigete ellen, hanem az ő el fogadásokra ott is minden készülétek meg-tétetődve lévén, feles-veztéssel vízfza verettettek.

Egy *Kallee* nevű hajós Hadnagy, a' ki ezen tengeri viadalban az *Eclatante* nevű *Frantzia* hajót nevérelte, így irt ezen történetről a' *Caenben* levő Gen. Adjutánshoz *Lavasseurhoz*: — „Sietés tud-todra adni, hogy a' hajós Kapitány *Muskein'* ve-zérlése alatt lévő hajós sereg-osztály, a' melly arra vólt ki-rendeltetve, hogy *St. Marcou* szigeteit hirtelenséggel el-foglalja, a' *Hougue'* öbléből ki-evezett. Május' 6-dikán estve a' leg szebb idő-hen indúltunk-meg a' part mellől, és még azou éjjel a' szigetek mellé vettük magunkat, hogy azo-kat viradólog meg-támadjuk. Nem tudom mitso-da szerencsétlenség miatt, egyik osztályunk nem érkezett-el. Mi 5 vagy 6 laposs hajóval egy fer-tály óra távolságra a' partoktól, meg állapodván, innét annyit tüzeltünk, a' mennyit tsak győztünk. Egy laposs hajónk el-süjvedett: de az emberek meg-menekedtek rolla. Mind együtt 10 holt, és 15 meg-sebesített emberekből áll a' vesztesünk. A' többi része a' hajós seregnek, a' tsatazás' he-lyénn meg nem jelenvén, hanem *Hougue*hez vízfza tervén, így semmit nem is veszített; az után mi is vízfza evezünk *Hougue*hez. Ezek a' *Marcou* szigetei tsak 3-madfél óra távolságra fekszenek a' *Frantzia* partoktól. Négy esztendeje hogy az *Anglusok* el foglalták, és az után a' *Vendei* hadat innét folytatták. Kiknek mostani itt lévő tengeri erejek, 1 fedetlen hajóból, 7 *Fregátokból* áll, etc.

Hajós Kapitány *Muskoin'* helyébe az ólta, hogy ez a' történet esett, az őszfe gyülekezve lévő Canálisi kintsiny hajós seregnek, Contre-Admirál *Lacrosse* rendeltetett vezérévé.

Hazafi *Sieyes* a' következő levél által tudósította az Öt-szazak' Tanácsát a' felől, hogy őtet a' Directorium Berlii Kóvetté rendelte: — „En ezen hónap 8-dikán a' Berlii Udvarhoz rendeltetem rend kívül való követnek. Ugy itéltem, hogy ezen Kóvetségi küldetést el kell fogadnom. Ehez képest a' Constitutziónak 7-dik Artikulussát akarván telyesíteni, jelentem, hogy azon Képviseleti jusomról, a' mellyel az *Aube* és a' *Rodanus-torka* nevű Departementomok választása szerint ezen esztendőben bírnék, le-mondok.”

A' Cisálpina Respublikának a' Frantzja Directoriummal kötött Szövetséges Alkuja, Május' 14-dikén *Párisban* költsönösön ki-tseréltetett.

Orosz Birodalom.

Hertzeg *Repnin* Fő-Vezért küldötte I. *Pál* Orosz Tsászár a' Berlii Kir. Udvarhoz rendkívül való kóvetségbe, a' hová ő Aprilis 25-dikén *Petersburgból* ki-indúlván, Május' 8-ik napján szerentsésen meg-érkezett.

Május' 5-dikén a' következő hirdetést tette *Petersburgban* közönségesse a' Fels. Tsászár Hertzeg *Besborodko Sándor* első Ministerje és Cancelláriusa által: „Hirével és tudtával légyen ezen hirdetésből mindeneknek, a' kiknek illik, egész Európának, az egész Világnak, hogy ő Orosz Tsászári Felsége I. *Pál*, általom, az Ő Felsége első Ministerje által, Hertzeg *Besborodko Sándor* által, a' következőknek proclamáltatását meg-parantsolta, u. m. — A' Frantzja Respublika végre hajtó Tanácsának, Nivose 23-dik (Decemb. 12-dik) napján, a' Frantzja Respublikának 6-dik esztendejében ki-adott ezen parantsolatja ellen, hogy ha valamelly nemzetbéli hajó a' *Sundicum* szoros tengeren (Zelandia és Scania közt) által botsáttatik,

úgy fog vétet ödni, mintha azon Nemzet világosan hadat inditana a' Frantzia Nemzet ellen, azt méltoztatott Tsászár Ö Felsege I. Pál parantsolni, hogy a' közönséges kereskedésnek a' Directorium' nyilvánásánságos el-nyomása ellen való védelmezése végett, mivelhogy annak tselekedete, mint minden Nemzetek'-törvénye ellen való dolog szükségesképpen úgy nézettethetik, 22 linea hajók és 250 gályák küldetessenek Cruse Admirális, és Liitta Malta Rendbeli vitéz kormányozások alatt azon szoros tengerhez, és akként nyilatkoztatta-ki Tsászár ö Felsege magát, hogy mind hadi népe, mind hajós seregei által egész erővel fogja, a' kereskedésbéli szabadságot védelmezni.

Olofz Ország.

Turinban a' következő officális tudósításg adattatott ki nyomtatásban a' *Piemonti* támadásnak folyamatjáról: —

„*Rocca Grimáldából* Máj. 2-dikánn: — A' mi előnyomult seregeink ma reggeli 4 órákor minden oldalról meg-támadtattak, és magokat a' hátúl lévő sántzokba visszra vonni kényszerítették. Az ellenség már el is fogott vólt néhány katonákat, és körül is kerített vólna bennünket, ha mi erőssen nem tüzeltünk, és az által arra nem kényszerítettük vólna ötet, hogy magát rend nélkül visszra vonnya. Kevés számú katonaságaink az *Ovadai* sántzokig üzték a' támadókat; a' hol ezek úgy mutatták magokat, mintha esmet meg-térni és vélünk szembe jöni akartanak vólna; hanem, nem soká egyebet gondóltak. A' lárma harang ízóra vagy három faluk' lakossai a' katonák' segítségére serényen elő álván, az *Aqui* Kir. Regementbeli Hadnagy *Ricci*, őket a' támadókra vezérelte, és vitéz módra viselte magát vélek. Az ölfz esküdtek közzül 5-töt el-fogott; a' vitéz katonák is el-fogtak 7-tet; közzülünk pedig, a' kik el-fogattattak vólt, többek ki szabadittattak; ilyen a' többek között Hadnagy *Grassini*. A' Kastélyban számos el fogattatott támadok ülnek, kik kö-

zött egy olyan is vagyok, a' ki tisztnek nevezi magát.

Egy 16 dik Májusi *Májlandi* levél írja továbbá: hogy a' támadásban levo Piemontiak újj segedelmeket kaptak légyen, a' mellyek többire Frantziákból állanak; a' Generálissok is Frantzia, a' Generál-Adjutánsok pedig egy vólt Sárdinai Királyi Tiszt.

Hallatik, hogy a' Sárdinai Király, néhány fegyveres tsoportjainak a' Liguriai Respublika' vidékeinn való kerestül botsátatást kívánván a' Liguriai Directoriumtól, ez azt meg nem engedte.

Annak a' minapi hirnek, hogy a' *Dombroszky*' vezérlése alatt lévo *Lengyel Légio*, a' Cisálpina Respublika' szolgálatjából a' Frantziák' szolgálatjára által lépett vólna, ellent mondanak a' *Májlandi* levelek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Északi Amériikai Respublika.

Tudjuk, hogy ezen Respublikának a' Frantzia Respublikával való egyet nem értései, még máig is el nem igazítottak, noha már jó ideje, hogy vagy három Amériikai Követek, kik között *Pinckney* az esmeretesebb nevű, az egyet-értésnek helyre-álltása végett mulatnak *Párisban*. Mint folytatták légyen pedig ott az alkudozásokat, mind ez ideig el vólt a' 'Közönség' szemei előtt takarva. Most kezd már a' dolog ha tsak némű-néműképpen is közönségesedni. A' *Neuyorki Újság* így irt rolla a' múlt April. 9 dikénn:

„Mint a' *Párisban* folytatott Alkudozás' Actaiból ki-jön, a' Fr. Directoriumnak a' vólt a' tzielja, hogy a' Követeinkkel folytatott beszélgetések és fenyegetődzések által, a' Frantzia Országlószék' tagjainak is sok pénzt, az ő közönséges Státusbéli szükségeik' számára pedig még nagyobb summákat tsikorjanak ki tőlünk. A' Frantzia külső dolgokra ügyelő Ministeriális Secretárius, azt jelentette az Amériikai Követségi Secretáriusnak, hogy az Amériikai Státusok' Praesessének

azon beszédében, a' melyet ő a' *Congress* előtt el-mondott, olyan dolgok fordultak elő, a' melyek a' Frantzia Directoriumot erőssen meg bolz-szantották, a' melyek iránt tehát előbb egyet-értés kívántatik, hogy - sem a' további alkudozá-sokhoz kezdeni lehetne. Egy esmeretlen ember fordul elő ezen Actákban, a' ki úgy látzik, hogy a' Frantzia Directoriumnak esmeretlen Agense, és a' ki az Actákban mindenkor csak X nevezet alatt fordul elő. Ez az X Úr, a' múlt esztendőben Oktob. 18-dikán az Amerikai Következ *Pinckney*-hez bé mutattatván, minekutánna előbb arról tett volna szót, hogy ő a' Frantziák és Amerika kö-zött való békességnek meg erőssítetődését, melyet ő igen ohalytána, az utann azt kívánta, hogy leg előbb is tétetődjön az Amerikai Követek' részé-ről az az elő-lépés, hogy az Amerikai Praeses' beszédjének mentsége adódjon-bé a' Frantzia Di-Directoriumnak, az után a' Directorium tagjai-és a' Ministerek- között 1,200,000 Livrák osztat-tassanak-ki, végezetre áljának reá az Amerikai Követek arra, hogy az Amerikai Respublika ad-jon egy bizonyos summát költsön a' Frantzia Stá-tusnak, a' melly költsönnek mindazáltal olyan szint lehet kívülről adni, hogy a' miatt az Amé-rikai Respublikának semmi tevelygése nem támad Angliával. — Gyakran folytak az utann is ilyen beszélgetések az említett X Úr és az Amerikai Követ *Pinckney* között; és X Úr örökké az előb-beni hangon beszéllett. Sokszor emlegette, hogy *Douceurt*, (ajándékot) kell a' Directorium' tagjai-nak ajánlani. Ha a' magok igazi küldetetések-nek tzélját emlegették az Amérikanus Követek, X Úr örökké csak azt felelte, hogy nem járnak a' punctum-puncti körül; a' pénz! a' pénz! az, a' mit töllok várnak. — Mi egy Fillért sem adunk (felelt *Pinckney*) — „Tsak ugyan adott az Amé-rikai Respublika — így folytatta továbbá X Úr a' beszédet — pénzt mind az Algieri Fejedelemnek, mind az Indusoknak a' véllek való békességnek meg-nyerésiért: adhat ez szerént Frantzia Ország-nak is. Pénz a' fundamentoma a' Directorium-

mal való minden alkudozásoknak. közönséges dolog, hogy *Párisban* pénz nélkül semmire sem mehetni. A' mi a' Directorium' tagjai között kifosztandó pénzt illeti, nem fog (igy szoll) minden tag részesülni belöle. *Merlin* p. o. nem fog semmit belöle venni, minthogy ő más részről, u. m. a' préda hajók' tulajdonossaitól adandó pénzből fizettetik-ki." — Haszon nélkül mondták az Amerikai Követek, hogy egy ilyen költsönnek kívánása által meg rontja a' Frantzia Directorium a' neutralitást Amérikára nézve. Maga a' Frantzia Külső-Minister *Talleyrand*, Oktober' 8-dikán az egyik, *Gerry* nevű, Amerikai Követtel szóba erezkedvén, azt mondotta néki, hogy a' két Hatalmasságok között támadott minden tévelygések pénz által igazittathatnak-el; és a' költsönről újra emlekezetet tett. *Gerry* azt felelte erre, hogy költsönnek ígérésire nints hatalmuk a' Követeknek; azonban el-mehet tsak ugyan egyik közzüllök *Amérikába*, hogy hirt tegyen ezen dologról, a' többek pedig az alatt itt *Párisban* folytathatják az egyet-értés' munkáját.

„A' következő nap' esmet meg-jelent az említett X Úr az Amerikai Követeknél, elejkebe terjesztvén, hogy Angliának semmivé való tétetődése tsalhatatlanúl meg fog történni, mellyhez-képest az utánn annak minden gazdagsága és nyeresége *Amérikába* fog folyni, tsak hogy ez tellyes békességben maradjon. Itj esmet a' pénzre szállott a' beszéd. — „Ha a' Követek (igy szollott X Úr) pénzt nem adnának a' Directoriumnak az ő magános szükségeire, őket az, tellyességgel bé sem fogadná, 's tsupán tsak azt fogná nékiek meg-engedni, hogy *Párisban* maradjanak. A' Ministerhez azonban lehetne bé-meneteljek addig, mig az egyik közzü'ök *Amérikába* fogna utazni, hogy a' Frantzia Respublikának költsön-adandó summa iránt további utasitást kérjen a' Követségnek. Illyen módalitással alkudozott (igy szoll X Úr) a' Portugallus Követ is. — Hát a' Fr. Directorium vizsgálja-e' azokat a' jószágokat adatni az Amerikaiaknak, a' miket a' Frantzia préda-

hajók azoktól el-vettek? és a' további prédálások meg fognának-e' ezenel szünni? — X azt felelte, hogy ezek nem eshetnek meg: hanem mint-hogy a' tél már úgy is közeledne (ez a' beszéd tavaly vólt), tehát már a' préda hajók külföldben sem sok kárt tehetnek. — Az Amerikai Követek erre e'képpen feleltek: — „Frantzia Ország a' prédálás által 15 millió Dollár kárt okozott az Amerikaiaknak; az *Amerika* által Frantzia Országhoz mutatott barátságot, ez annak sokfele ellenségeskedésekkel szolgálta vissza; a' Követek most azért jöttek, hogy az Amerikaiaknak Frantzia Ország által okoztatott kárt valamely részben élle vissza fordittassák: még is e' helyett tőlök kívántatnak 1,200,000 Livrák, tsak azért pedig, hogy azokért a' télen a' Párisi Komédia házakba járhassanak, mig az alatt egyik közzüllök haza utazván, othon meg kérdezhesse az Országtól, hogy egy költsön adás által, a' melyet Frantzia Ország kíván, magát mindenéből ki akarja-e' üriteni, holott Frantzia Ország az alatt sem fogna meg szünni az Amerikaiak' kereskedését, a' maga préda-hajói által az alatt is vesztetni.” — Erre azt felelte X Úr, hogy a' hadakozást tsak így lehet el-kerülni. — A' többi alkudozások is mind ilyen tulajdonságuak vóltak. Egy alkalmatossággal valamely afzszonyságnak társaságában lévén *Pinckney*, a' melly afzszonyság jó esmerösse *Talleyrand*nak, az afzszony nagyon láttatott sajnállani, hogy az Amerikai Respublikának ügye még el nem tsendesítettett. — „Há-nem, minek nem akarnak az Urak (ezt kérlette az afzszony) egy summát adni nekünk költsön? ez által mingyar egészfzen jó ábrázatba öltöznének a' dolgok. Mikor Amérikanak a' revolutziója vólt, nem segített-e' Frantzia Országtól? Nem hasonlót kívánhat e' ez most, attól? — „Azok a' környülállások (felelt *Pinckney*) a' melyek között Frantzia Ország költsönt adott az Amerikaiaknak, egészfzen különböző azoktól, a' melyek között most az, ezektől költsönt kér.” — Mi nem kérünk (felelt az afzszony), hanem úgy

ítélünk, hogy szebb dolog volna, ha Amerika önként tenné nekünk az ajánlást. Ha ti még 6 hónapig itt maradtok is, még sem telttek semmit, ha a' költsönt meg nem ígértek. — Már én e' szerént még ma meg indulhatok haza felé (felelt *Pinckney.*) — Az alízfony így felelt: — „Mint-hogy ennek a' vége háború lehetne, talám jobban meg fogjátok fontólni a' dolgot, annyival is inkább, hogy nekünk nállatok is sok barátaink vagynak.

Elegyes Jegyzések.

Május 15-dikén egy 74 ágyus Nápolyi hadi hajó érkezett Triesthez. A' neve Archimedes; a' rajta lévő Matrozok' 560-ra mennek. A' vezérje *D. Tomaso Vigugna.* Manfredoniától 5 napok alatt érkezett Triesthez. Azt az *Augustus* nevű Anglus Királyi Printzet hozta oda, a' ki egy időtől fogva mind Rómában, az utánn pedig Nápolyban lakott, és most *Bétsbe* utazott. — Ezen Printz, a' ki ötödik fia az Anglus Királynak, a' múlt Szombatonn (26 dikbann), már meg is érkezett vólt ide *Bétsbe.*

A' *Lüzac* esméretes *Leydai* Újjága, a' melly eleitől fogva Frantzia nyelvonn irattatott, közélébről végképpen meg-tiltatott a' Belga Directorium által, azért, hogy soha sem ezen Directorium' esze szerént, és nem a' Revoluzió' princípiuminak hangján iródott.

A' *Touloni* nagy készület az ölfze-közepelő pontja még máig is minden elme futtatásoknak. Az egyiptomi expeditzió már ki-múlt a' modiból, és seki nem kezd néki hinni. Neapolissal békességünk vagyon. Máltára nézve illy nagy készületek nem kívántatnának.

Párisba 22 Bivajok érkeztek a' Római Republikából a' Nemzeti Vadak' gyűlyteményei közé, u. m. 4 bikák, 12 tehenek, és 6 bornyak.

A' tengerre a' kereskedés-béli szabadságnak a' Frantzia Directorium által való el-nyomása ellen való védelmezése végett ki-evezett 22 Orosz

linéa hajókról és 250 gályákról azt írják az Angliai tudósítók, hogy 30 ezer katonát is vífznek a' ki-fzálásra. Angliába már várattatnak. Ezek a' gályák azok többire, a' mellyekkel az Orosz birodalom a' Swédek ellen az utóbbi háborúban folytatta vólt a' tsatázást.

Tudósítás.

A' már egyszer ki-hirdettetett Magyar, Deák, Német, és Tót írásra tanító Példák, tökéletesen el készültek immár, és Pesti Vásár' alkalmatosságával, a' Nagy-piatzon Zsemlyesütő Rupp Úr' házában lévő bóltomban találtathatók. A' közönséges papirosú Exemplárok' árra, bé-kötve festett papirosba 40 kr. A' Helvétziai papirosra nyomtattaké pedig bé-kötve 1 for. 15 kr. Azoknak számára, kiknek Német és Tót példákra nintsen szükségek, a' Magyar és Deák példák különösen is adódnak el; mellyeknek árra közönséges papirosson 20 kr. Helvétziai papirosson 34 kr. Azok, a' kik 10 vagy több Exemplárokat egyszerre meg vesznek, minden tizre egyet ingyen kapnak.

Következendő új Könyvek is jöttek ki nálam, és megszerzethetők:

Joann Amos Comenii Orbis Pictus, in Hungaricum és Germanicum translatus, et hic ibive emendatus. 8. sok képekkel 24 kr.

Ugyan ezen Könyv, hozzá töldván a' Tót fordítást is. 8. 30 kr.

Verses-Levelezés, a' mellyet folytatott Gróf Gvadányi József Magyar Lovas Generális, Nemes Fábian Juliánnával Nemes Bédi János' élete' párjával, a' mellyben több nyájas dolgok mellett, a' Királyi Komárom Városában történt siralmas Földindulás is le irattatott, és a' Verseken gyönyörködök' kedvekért ki-adattatott. 8. 18 kr.

Pozsonban Máj. 20-dikán 1798.

Weber Simon Péter
Könyvnyomtató.